

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Alona Radchenko

Název práce: *Reflexe každodenního života v oblehaném Mariupolu*

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Valeriya Korablyova, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Tento cíl je v práci jasně nastíněn a dosažen. Je třeba zdůraznit, že tento cíl je inovativní, čímž se výzkum odlišuje od stávající literatury. Rozsah práce je vyvážený: obsahuje všechny potřebné informace, aniž by byla zatížena zbytečnými detaily a odbočkami.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Vývoj na Ukrajině po plnohodnotné ruské invazi, zejména na územích, která jsou stále okupována Ruskem, je vysoce politizovaná a emocionálně zatíženou oblastí. Existují rozmanitá umělecká, novinářská a publicistická svědectví o každodenní realitě na Ukrajině, která jsou cennými dokumenty s omezeným akademickým využitím. Rovněž rostou masivní databáze zaznamenaných orálních historií, které s největší pravděpodobností nebudou většině akademiků přístupné přinejmenším do konce války. Na tomto pozadí se autorka úspěšně vypořádala se dvěma hlavními úkoly: 1) získat výpovědi respondentů, které jsou pro většinu badatelů jen stěží dostupné; 2) najít vhodnou akademickou metodologii a styl při zpracování vysoce citlivých otázek. Volba *Alltagsgeschichte* jako metodologické opory byla vítězným tahem, neboť umožnila kombinovat orální historii s dalšími prameny, a tak triangulovat informace z rozhovorů s ověřenými údaji, a také zařadit výzkum do širšího akademického kontextu, a tím jej odpoutat od politické instrumentalizace. Výsledkem je solidní akademická práce založená na unikátních datech.

Její struktura je jasná a logická. První část poskytuje kontext války a historie Mariupolu. Kapitoly v hlavní části se zabývají hlavními problémy každodenního života v obleženém městě. Teoretické zdroje se týkají především metodologie. Jak autorka správně upozorňuje, o válečných realitách na Ukrajině chybí odborná literatura, což si tato práce také klade za cíl napravit.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je napsána vyváženým akademickým stylem a snaží se spíše než o emotivní vyprávění rozvíjet argumentaci založenou na faktech. Obsah je však náchylný k vyvolání emocionálních reakcí. Proto autorka začíná popis upozorněním na citlivý obsah.

Základní zjištění pocházejí z rozhovorů, v příloze nejsou uvedena z důvodu ochrany respondentů. Relevantní sekundární zdroje jsou přezkoumány a v textu náležitě uvedeny.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[ ] Theses [V] Turnitin [ ] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Jedná se o originální výzkum.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Je to emocionálně náročné, ale velmi poučné čtení. Přála bych si, aby byla přístupná širšímu okruhu čtenářů: překročení velkých geopolitických šachových partií a odhalení každodenní reality lidí, kteří se ocitli v ruské

agresi, je důležité a pochopitelné. Hlavní síla práce pramení z unikátních dat (rozhovorů), která autorka sesbírala, ze zvolené metodologie *Alltagsgeschichte* a z vyváženého akademického stylu při pokrytí citlivých témat.

Přesto by bylo vhodné explicitněji komentovat autorčinu pozicionalitu. Zatímco použití metody sněhové koule je dobře vysvětleno a zdůvodněno, etnografická metoda a *Alltagsgeschichte* předpokládají úvahy o pozici výzkumníka vůči zkoumané skupině a o specifčnosti budování důvěry a vztahu s respondenty. Za druhé bych si přála, aby práce obsahovala kapitolu o interpretacích a dalším výzkumu. Zajímalo by mě, jak by autorka zařadila výsledky výzkumu do širšího kontextu, tedy: V čem je zkušenost lidí v obleženém Mariupolu jedinečná nebo typická ve srovnání s jinými místy v (Chersonské, Kyjevské a Charkovské oblasti) i mimo Ukrajinu (válečná Bosna)? Jak se v podmínkách nejvyšší nouze ustavuje nová normalnost? Jaké morální normy se staly zanedbatelnými (rabování, požívání psů atd.) a jaké normy se posílily (solidarita)? To samozřejmě přesahuje rámec tohoto výzkumu a je třeba to brát jako náměty pro další výzkum. Domnívám se, že výsledky výzkumu by mohly být plodným přínosem pro sociální teorii: ukazují „zbytkovou sociálnost“ v případě, že většina institucí a sociálních rituálů selže, a proces reinstitucionalizace po totálním kolapsu (tj. v případě potravinových komunit).

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Mohla byste se prosím zamyslet nad svou pozicionalitou ve vztahu ke zkoumané skupině a nad tím, jak ovlivnila váš výzkum?
2. Jaké poznatky přináší váš výzkum do akademického chápání každodenní válečné reality?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl): A

Datum: 13.09.2024

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.